Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru, judecător – Guzun Corneliu
Dosarul nr. 2r-2467/24
2-24054909-02-25r-04092024

D E C I Z I E

28 noiembrie 2024 mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

În componența:
Președintele ședinței, judecătorul Pulbere Ruxanda
judecători Dulghieru Dorin și Cașcaval Andrei

examinând fără participarea părților, recursul declarat de Rotaru Galina,

în cauza civilă la contestația înaintată de Rotaru Galina împotriva ÎM CIA „Transelit" SRL, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Stoian Grigore cu privire la contestarea actelor executorului judecătoresc,

împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 12 iulie 2024, prin care contestația a fost respinsă,

a c o n s t a t a t:

Pretențiile din acțiune:

La data de 13 februarie 2023 debitorul Rotaru Galina a înaintat în instanța de judecată o contestație împotriva creditorului ÎM CIA „Transelit" SRL, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Stoian Grigore cu privire la anularea încheierii executorului judecătoresc Stoian Grigore cu nr.176-1189/15 din 08.05.2024 de calculare a dobânzii rezultate din întârzierea executării.

În motivarea contestației debitorul a indicat că, titlul executoriu a fost emis la 30.04.2015, iar în prima zi de executare în calcul deja este calculată dobânda în mărime de 1.509,84 lei, prin urmare solicită să fie anulată suma de 1.509,84 lei.

A menționat debitorul că, starea de urgență în Republica Moldova a creat imposibilitatea de a lucra și a achita datoria. Astfel reține că, starea de urgență a fost instalată în Republica Moldova din martie 2020 și ulterior a fost prelungită prin mai multe Hotărâri ale CNESP, inclusiv prin Hotărârea nr. 35 a Comisiei Naționale Extraordinare de Sănătate Publică din 27.11.2020, hotărârile nr. 42 din 13.01.2021, nr. 54 din 29.04.2021, nr. 61 din 09.09.2021, nr. 63, 64, 65 din 26.11.2021 și care abia prin Hotărârea nr. 6 (73) din 15.04.2022 s-a anulat starea de urgență în sănătate publică.

În acest context consideră, că de la 16.05.2020 până la 15.04.2022, executorul judecătoresc a calculat ilegal dobânda în mărime de 19.197,13 lei

(1.598.51+5.401.87+10.190.82+2.005.93).

Mai indică contestatarul că, la data de 14.02.2023 ultima a achitat 10.000 lei, însă suma dată nu este inclusă în calcul. Aceasta a fost prima rată, pe care reclamanta a achitat-o prin casă. Celelalte sume au fost plătite prin transfer bancar.

A menționat, că tot la 14.02.2023 a primit chitanța de la executor pentru rata de 10.000 lei achitată, însă ultimul nu a inclus această sumă în calculul dobânzii, motiv pentru care a fost calculată o dobândă mai mare, deoarece suma datorată nu a fost diminuată.

A relatat, că la telefon executorul judecătoresc a menționat, că suma de 10.000 lei sunt cheltuieli de executare, dar nu poate fi așa, deoarece debitorul Rotaru Galina la 14.02.2024 abia a început a achita datoria pe acest titlu executoriu și prin urmare încă nimic nu s-a executat.

În altă ordine de idei debitorul Rotaru Galina a indicat că, executorul judecătoresc prin diferite metode a diminuat suma achitată de către debitor. Or, suma de 5.000 lei, a fost achitată la 29.03.2023, însă executorul judecătoresc a indicat cu 2 zile mai târziu, la 31.03.2023. Suma de 5.000 lei, a fost achitată la 19.04.2023, însă executorul judecătoresc indică cu 6 zile mai târziu, la data de 25.04.2023. Suma de 10.000 lei, a fost achitată la 14.07.2023, iar executorul judecătoresc indică cu 4 zile mai târziu, la 18.07.2023. Celelalte sume sunt indicate cu 1-2 zile mai târziu. Astfel, consideră că prin aceste metode s-a majorat în mod ilegal dobânda de întârziere.

A completat debitorul, că ea a transferat prin bancă câte 5.000 lei, 8.000 lei, 10.000 lei. Comisionul bancar fiind plătit de către Rotaru Galina la momentul transferului. Însă, executorul indică suma de 4.996.50 lei, respectiv 7.996.50 lei și 9.996.50 lei, cu 3,5 lei mai puțin, la fiecare sumă.

A mai relevat, că la 16.01.2024 debitorul a achitat suma de 21.000 lei, însă executorul judecătoresc a indicat că a primit 12.985.82 lei, astfel constată că, suma de 8.014.18 lei a dispărut.

A evidențiat, că în anul 2016 rata de bază a fost foarte mare - 28%; 26%; 24%-18% . Pentru anul 2016 executorul calculează 489 de zile dobândă, dar anul are doar 366 zile. Pentru anul 2017 se calculează dobânda pentru 733 de zile.

Mai relatează că, în legătură cu instalarea stării de urgență în Republica Moldova, reclamanta Rotaru Galina nu a avut posibilitatea să circule, a fost limitată fiind în pandemie mondială, a fost bolnavă de Covid, nu a avut posibilitatea să muncească. Acum are 60 de ani, este pensionară și nu are bani pentru a achita dobânda calculată. Până în prezent starea sănătății reclamantei este precară. A suportat 3 intervenții chirurgicale (din 2018 până în 2020) și în rezultat a pierdut o parte din picior, acum are proteză. Și totuși, reclamanta, cu ajutorul copiilor a achitat lunar, după cum a convenit cu executorul. Din acest motiv solicită să fie scutită de plata dobânzii de întârziere.

Solicită debitorul Rotaru Galina anularea încheierii executorului judecătoresc Stoian Grigore nr. 176-1189/15 din 08.05.2024 privind încasarea dobânzii de întârziere și scutirea de plata dobânzii de întârziere.

Soluția primei instanțe:

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 12 iulie 2024, a fost respinsă contestația înaintată de Rotaru Galina împotriva ÎM CIA „Transelit" SRL, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Stoian Grigore cu privire la contestarea actelor executorului judecătoresc, ca fiind neîntemeiată.

Pretențiile din recurs:

La 19 august 2024 Rotaru Galina, a declarat recurs împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 12 iulie 2024, solicitând casarea acesteia și restituirea spre rejudecare a problemei rezolvate prin încheierea casată.

În motivarea cererii de recurs, partea recurentă a indicat, că instanța de fond nu a ținut cont de faptul, că starea de urgenţă a fost instalată în R. Moldova din 27.11.2020, prin Hotărârea nr. 35 a Comisiei Naţionale Extraordinare de Sănătate Publică şi care ulterior a fost prelungită prin mai multe Hotărâri ale CNESP, inclusiv hotărârile nr. 42 din 13.01.2021, nr. 54 din 29.04.2021, nr. 61 din 09.09.2021, nr. 63, 64, nr. 65 din 26.11.2021 şi care abia prin Hotărârea nr. 6 (73) din 15.04.2022 a anulat starea de urgenţă în sănătate publică. Din acest motiv recurenta nu a avut posibilitatea să circule, a fost limitată fiind în pandemie mondială, a fost bolnavă de Covid și nu a avut posibilitatea să muncească.

A completat, că din luna august 2016 și până în luna februarie 2023, când a devenit pensionară, recurenta nu a mai lucrat, din acest motiv nu a achitat datoria pe acest caz.

Consideră eronată concluzia instanței de fond, că debitorul nu a prezentat dovada sub forma de extrase din conturile bancare, deoarece dovada a prezentat-o însuși executorul judecătoresc, care a pus sechestru pe toate conturile bancare deschise pe numele debitorului la toate băncile din țară.

Subsidiar a adăugat, că această dobândă este o sumă uriaşă pentru recurentă, care nu a plătit datoria la scadență, deoarece nu a avut venituri, nu a avut economii pe conturile bancare și a rămas fără picior, fiind pensionară.

Termenul declarării recursului:

În conformitate cu prevederile art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Colegiul relevă, că din materialele cauzei nu se poate stabili momentul recepționării de către recurent a încheierii contestate. Prin urmare, recursul depus la data de 19 august 2024, împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 12 iulie 2024, se consideră depus în termen.

Aprecierea instanței de recurs:

Verificând legalitatea și temeinicia încheierii contestate, prin prisma argumentelor cererii de recurs și a materialelor dosarului, instanța consideră că recursul declarat de Rotaru Galina, urmează a fi respins, din următoarele considerente.

Potrivit art. 424 alin. (1) Cod de procedură civilă, curțile de apel examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de judecătorii.

În condițiile art. 426 alin. (3) Cod de procedura civilă, recursul împotriva încheierii

se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul şi să mențină încheierea.

Potrivit art. 1 alin. (1) din Codul de executare, procedura de executare are sarcina de a contribui la realizarea drepturilor creditorilor recunoscute printr-un document executoriu prezentat spre executare, în modul stabilit de lege.

Potrivit art. 2 din Codul de executare, executorul judecătoresc asigură executarea silită a documentelor executorii în strictă conformitate cu prezentul cod şi cu alte acte normative.

În acord cu prevederile art. 10 alin. (1) din Codul de executare, executarea silită reprezintă un ansamblu de măsuri, prevăzute de prezentul cod, prin care creditorul realizează, prin intermediul executorului judecătoresc, cu concursul organelor de stat abilitate, drepturile sale, recunoscute printr-un document executoriu, dacă debitorul nu-și îndeplinește benevol obligațiile. Executarea silită începe prin sesizarea executorului judecătoresc în condițiile legii și se efectuează prin orice formă prevăzută de prezentul cod, simultan sau succesiv, până la realizarea dreptului recunoscut prin documentul executoriu, până la achitarea dobânzilor, a penalităților sau a altor sume, acordate potrivit legii, precum și a cheltuielilor de executare.

În conformitate cu art. 163 alin. (1) din Codul de executare, reclamaţiile din cererea privind contestarea actelor de executare întocmite de executorul judecătoresc sau a acţiunilor/inacţiunii acestuia se înaintează împotriva creditorului sau debitorului. Cererea se judecă în condiţiile Codului de procedură civilă.

Din actele cauzei, instanța de recurs a constatat că, prin încheierea nr. 176-1189/15 din 30.06.2015 executorul judecătoresc Stoian Grigore a primit spre executare documentul executoriu nr. 2-1923/14 din 30.04.2015, emis de Judecătoria Botanica, mun. Chișinău, prin care s-a dispus încasarea de la Rotaru Galina în beneficiul ÎM CIA „Transelit" SRL datoria în sumă totală de 87.474,83 lei. S-au obligat părțile procedurii de executare să se prezinte la biroul executorului judecătoresc pentru a li se comunica drepturile şi obligațiile în cadrul procedurii de executare, inclusiv posibilitatea de conciliere, conform prevederilor Codului de executare, sau după caz, de determinare a modalității de executare şi/sau a consecutivității de urmărire a bunurilor debitorului. Neprezentarea părților la data şi ora fixată nu va împiedica executarea documentului executoriu. S-a propus debitorului să execute documentul executoriu în termen de 15 zile.

Totodată, prin încheierea din 30 iunie 2015 executorul judecătoresc a dispus aplicarea măsurilor de asigurarea în privința debitorului Rotaru Galina.

Prin cererea din 22 iunie 2015 creditorul urmăritor ÎM CIA „Transelit" SRL a solicitat calcularea penalității de întârziere de la debitor în legătură cu neexecutarea hotărârii Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău, nr. 2-1923/14 din 10 noiembrie 2014, devenită definitivă la 30 aprilie 2015, calcularea dobânzii de întârziere.

Prin încheierea executorului judecătoresc Stoian Grigore nr. 176-1189/15 din

08.05.2024 s-a dispus încasarea de la debitorul Rotaru Galina în beneficiul creditorului ÎM CIA „Transelit” SRL dobânda de întârziere pentru perioada 30.04.2015-08.05.2024 în sumă de 131.267,58 lei.

Ulterior, prin încheierea executorului judecătoresc Stoian Grigore nr. 176-1189/15 din 15.05.2024 s-a dispus corectarea încheierii executorului judecătoresc Stoian Grigore nr. 176-1189/15 din 08.05.2024, prin care greșit s-a calculat dobânda de întârziere pentru perioada 30.04.2015-08.05.2024 în sumă de 131.267,58 lei, cu suma corectă în mărime de 128.959,29 lei.

Invocând ilegalitatea încheierii executorului judecătoresc privind încasarea dobânzii de întârziere, debitorul Rotaru Galina a contestat-o în instanța de judecată.

Fiind investită cu judecarea cauzei, instanța de fost a conchis despre netemeinicia contestației, dispunând respingerea acesteia.

Potrivit art. 22 alin. (1) lit. g) Cod de executare, executorul judecătoresc este în drept să calculeze dobânzi, penalități, alte sume rezultate din întârzierea executării unei obligații, ce decurge dintr-un document executoriu.

Potrivit art. 22 alin. (2) Cod de executare, executorul judecătoresc este obligat să întreprindă măsurile prevăzute de lege pentru executarea operativă a documentelor executorii şi să explice participanților la procesul de executare drepturile şi obligațiile lor.

Conform art. 24 alin. (1)-(2) Cod de executare, la cererea creditorului, executorul judecătoresc este în drept să calculeze şi să încaseze dobânzile, penalităţile şi alte sume rezultate din întârzierea executării, în funcţie de rata inflaţiei şi în conformitate cu art. 942 din Codul civil. Cererea privind calcularea sumelor rezultate din întârzierea executării poate fi depusă doar executorului judecătoresc ce deţine documentul executoriu prin care se stabileşte obligaţia principală, până la stingerea acesteia. Sumele menţionate se calculează de la data la care hotărîrea judecătorească a devenit definitivă sau, în cazul celorlalte documente executorii, de la data la care creanţa a devenit exigibilă (scadentă) şi până la data plăţii efective a obligaţiei cuprinse în orice document dintre acestea, în perioada de calcul fiind inclusă şi durata suspendării procedurii de executare, în condiţiile prevăzute de prezentul cod. Încheierea executorului judecătoresc se emite, în condiţiile alin. (1) al prezentului articol, doar la momentul încasării/executării sumei obligaţiei principale. Încheierea respectivă este document executoriu şi poate fi contestată în termen de 10 zile de la data emiterii. Încheierea respectivă este executorie după devenirea sa definitivă, numai dacă debitorul nu consimte expres asupra executării ei imediate. Competent pentru emiterea şi executarea acestei încheieri este executorul judecătoresc care stabileşte obligaţia principală.

Din sensul normei legale enunțate reiese că încheierea executorului de calculare a dobânzii de întârziere se va emite la cererea creditorului şi va cuprinde perioada de când hotărârea judecătorească a devenit definitivă până la data plății efective a obligației, în perioada de calcul fiind inclusă şi durata suspendării procedurii de executare.

Astfel, că încheierea privind calcularea dobânzilor, penalităților şi altor sume rezultate din întârzierea executării se va emite doar la momentul încasării sumei de bază (pornind de la prevederile alin. (1) al art. 24 Cod de executare, cât şi ale alin. (5) al art. 145 Cod de executare.

Dispoziția art. 874 Cod civil stipulează că, în cazul în care, conform legii sau contractului, obligația este purtătoare de dobândă, se plătește o dobândă egală cu rata de bază a Băncii Naționale a Moldovei aplicabilă conform alin. (2) dacă legea sau contractul nu prevede o altă rată. Rata de bază a Băncii Naționale a Moldovei aplicabilă: a) pentru primul semestru al anului în cauză, este rata în vigoare la data de 1 ianuarie din anul respectiv; b) pentru al doilea semestru al anului în cauză, este rata în vigoare la data de 1 iulie din anul respectiv.

Conform art. 942 alin. (2) Cod civil, rata dobânzii de întârziere este egală cu rata prevăzută la art. 874 plus 5 puncte procentuale pe an, în cazul în care debitorul este un consumator, sau 9 puncte procentuale pe an, în celelalte cazuri. Cu toate acestea, dacă înainte de scadență obligația pecuniară era purtătoare de dobândă prevăzută de contract, în scopul determinării ratei dobânzii de întârziere, creditorul poate înlocui rata prevăzută la art. 874 cu rata dobânzii prevăzute de contract.

Raportând dispozițiile normelor suscitate la circumstanțele cauzei, evaluând soluția primei instanțe prin prisma raționalismului pretențiilor înaintate în raport cu circumstanțele de fapt și de drept invocate, Colegiul apreciază concluzia instanței de fond ca una corectă, or în condițiile în care pentru nerespectarea executării documentului executoriu nr. 2-1923/14 din 30.04.2015, emis de Judecătoria Botanica, mun. Chișinău, s-a dispus calcularea dobânzilor de întârziere începând cu data devenirii definitive a hotărârii judecătoreşti şi până la data plăţii efective a obligaţiei.

Prin urmare, calcularea şi încasarea dobânzii de întârziere rezultă din neexecutarea de către debitor a documentului executoriu este justificată şi nu constituie un abuz din partea executorului judecătoresc asupra drepturilor şi obligaţiilor debitorului. Or, executorul judecătoresc a calculat dobânda de întârziere începând cu data de 30 aprilie 2015, data devenirii definitive a hotărârii judecătoreşti din 10 noiembrie 2014 până la data plăţii efective a obligaţiei- 15 mai 2024, în mărime de 9% pe zi de întârziere, după cum urmează: 87474,83 x 9% x 365 zile = 128.959,29 lei.

Respectiv încheierea nr. 176-1189/15 din 08.05.2024 emisă de executorul judecătoresc Stoian Grigore, (corectată prin încheierea din 15.05.2024) privind calcularea dobânzii de întârziere, rezultate din întârzierea executării benevole a documentului executoriu nr. 2-1923/14 din 30.04.2015, emis de Judecătoria Botanica, mun. Chișinău în sumă de 87.474,83 lei, este corectă.

În acest sens sunt neîntemeiate argumentele recurentei referitor la faptul că, în perioada cuprinsă între 16.05.2020-15.04.2022 a fost instituită Stare de Urgență în Sănătate Publică, astfel executorul judecătoresc a calculat ilegal dobânda de întârziere în sumă de 19.197,13 lei, deoarece instanța de fond argumentat s-a expus pe aceste temei și a indicat, că nici în Hotărârea nr. 35 a Comisiei Naționale Extraordinare de Sănătate Publică din 27.11.2020, hotărârea nr. 42 din 13.01.2021, nr. 54 din 29.04.2021, nr. 61 din 09.09.2021, nr. 63, 64, 65 din 26.11.2021 și Hotărârea nr. 6(73) din 15.04.2022, cât și în alte acte normative, nu se conțin prevederi care ar stabili că, pe perioada stării de urgență în Sănătate Publică, nu se calculează dobânda de întârziere pentru neexecutarea obligației pecuniare.

Ca consecință Colegiul conchide, că executorul judecătoresc întemeiat, legal și în

limitele atribuțiilor acordate de legislație, a dispus calcularea și încasarea din contul debitorului Rotaru Galina în beneficiul creditorului ÎM CIA „Transelit” SRL dobânda de întârziere pentru neexecutarea hotărârii judecătorești în actuala speță, iar instanța de fond, verificând acest aspect, corect și întemeiat a respins contestația debitorului înaintată împotriva actului corespunzător emis de către executorul judecătoresc.

Potrivit jurisprudenței CtEDO dacă se refuză sau se omite executarea unei hotărâri judecătorești sau se întârzie executarea acesteia, garanţiile art. 6 ale CEDO de care a beneficiat justiţiabilul în faţa instanţelor judecătoreşti îşi pierd orice raţiune de a fi (*a se vedea Şandor v. România, hotărîrea din 25.11.2005, Hornsby v. Grecia, hotărîrea din 19.03.1997*). Nu numai neexecutarea unor hotărâri judecătorești definitive, ci şi amânarea momentului la care ea îşi produce efectele poate face dreptul la un proces echitabil inoperant şi iluzoriu în detrimentul uneia dintre părţi (*Recomandarea nr.Rec. (2003)17 din 09.09.2003 a Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei în materie de executare a deciziilor judecătoreşti*).

Totodată, Completul notează, că la caz, recurentul nu a invocat care este încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural pe care a depistat-o în actul judecătoresc contestat.

Subsecvent, instanța de recurs subliniază că, manifestarea unui dezacord nu este suficient pentru a casa un act judecătoresc. Or, înaintând un recurs, urmează a fi identificate temeiurile de drept și dezvoltate motivele recursului, în sensul invocării cu claritate a acelor critici care, raportate la prevederile legale și circumstanțele cauzei, sunt de natură de a argumenta ilegalitatea încheierii.

Sintetizând cele reliefate supra, Colegiul conchide că recurentul nu a prezentat argumente veridice și admisibile în combaterea soluției adoptate de prima instanță. Prin urmare, Colegiul apreciază recursul ca fiind nefondat, iar încheierea supusă recursului ca fiind legală şi întemeiată.

În conexiunea celor relatate, instanţa de recurs, prin prisma jurisprudenţei CEDO şi anume cauza *Rebait şi alţii contra Franţei*, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995, unde Curtea a menţionat că art. 6§1 al Convenţiei, nu impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanţă de recurs, întemeindu-se pe dispoziţii legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinţei pronunţate de o instanţă inferioară, ca fiind lipsit de şanse de succes, consideră necesar de a respinge argumentele invocate în recurs, mai mult că acestea sunt similare celor invocate pe parcursul examinării cauzei şi care au fost supuse aprecierii.

Din considerentele menționate şi având în vedere că nu au fost constatate careva temeiuri de fapt şi de drept, doveditoare a ilegalității încheierii contestate şi care ar duce la casarea acesteia, Colegiul ajunge la concluzia de a respinge recursul ca fiind neîntemeiat şi de a menţine încheierea primei instanțe.

Reieșind din cele indicate și în conformitate cu prevederile art. art. 427 lit. a), 428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Rotaru Galina.

Se menține încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 12 iulie 2024, adoptată în cauza civilă la contestația înaintată de Rotaru Galina împotriva ÎM CIA „Transelit" SRL, intervenient accesoriu executorul judecătoresc Stoian Grigore cu privire la contestarea actelor executorului judecătoresc.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele completului,
judecător Pulbere Ruxanda

Judecători Dulghieru Dorin

Cașcaval Andrei